

H E T E S D O N K S K A P E L L E K E (vervolg).

In 1733 staat een fundatie van 6 requiemmissen genoteerd in het parochiearchief, in 1734 een van 3.

Bij gebrek aan gegevens moeten we nu een grote sprong maken naar 1820. In dat jaar wordt de kapel gedurende het octaaf van Maria Magdalena druk bezocht. Er is elke dag een H.Mis, op zondag onder het oktaaf een plechtige H.Mis, opgedragen door een geestelijke uit Boekel. In de buurt van de kapel staan dan kramen en tenten.

In 1850 is er onder het oktaaf van de patroonheilige nog een enkele kraam te vinden: in 1870 is dit alles verdwenen. Wel komt men er nog bidden onder het oktaaf, vooral tegen zweren en deze devotie gaat gepaard met het offeren van oude verroeste spijkers.

Rond 1900 schijnt de Esdonkse kermis gevierd te zijn. De pastoor van Gemert verbood dan vanaf de kansel aan kinderen en dienstboden naar Esdonkkermis te gaan.

Op zondagen werd 's middags de rozenkrans gebeden in de kapel, omdat de bewoners van Esdonk te ver moesten lopen naar de parochiekerk als ze naar het Lof wilden.

In 1943 werden er in de vasten nog 4 missen (op vrijdagen) gelezen in de kapel. In 1953 werd dit aantal teruggebracht op 2. In 1942-43 laat pastoor Kuyte de kapel provisorisch restaureren en uitbreiden met een uitbouw voor het Christusbeeld en een sakristie. Er wordt een gevelsteen aangebracht, voorstellend de patroonheilige Maria Magdalena, van Alb. Verschuuren uit Oosterhout in opdracht van de heer Joh.de Wit uit Helmond.

Op 15 september 1943 wordt de nieuwe kruisweg ingezegend. Het Christusbeeld werd in 1942 gerestoureerd en ontdaan van de polychromie. Voor 1942 lag

dit beeld in een open nis, daarna in de nieuwe aanbouw achter glas. Men veronderstelt dat dit beeld uit de parochiekerk van Gemert afkomstig is. In 1588 werd deze kerk nl. door benden van Maarten Schenck geplunderd. Daarbij werd een opening in de kerkmuur gemaakt om in de kerk te kunnen doordringen. Naderhand werd die opening als ingang gebruikt. Volgens het parochiememoriaal werd die ingang H.Graf genoemd, omdat aan de rechterkant ervan een beeld lag van Christus in het graf. (Aan de andere kant bevond zich een beeld van Christus op de schoot van Zijn Moeder). De hypothese is nu, dat dit beeld in 1853 bij de uitbreiding van de kerk werd overgebracht naar Esdonk en dat daar de verering werd voortgezet. In 1843 wordt het beeld nog niet vermeld als zich bevindende te Esdonk. (Zie Coppens en Schutjes, die C als bron gebruikt).

Over de ouderdom van het spijkeroffer valt niet veel met zekerheid te zeggen. Volgens Knippenberg zijn er gevallen bekend waarbij het spijkeroffer pas in later tijden ontstond. Het kan echter ook oud zijn, hoewel in gedrukte bronnen daarover niets gezegd wordt. Men kan het immers verzwijgen, omdat men er bijgeloof in ziet. Het is mogelijk, dat het spijkeroffer reeds aan het beeld verbonden was, toen het nog in de kerk van Gemert lag (indien bovengenoemde hypothese juist is) en pas daarna is overgebracht naar Esdonk. Zoals men weet worden de spijkers geofferd om bevrijd te worden van zweren, waartoe men ook de heen- en terugweg naar de kapel in stilte moet afleggen. Volgens Knippenberg behoort het spijkeroffer tot de magische gebruiken. Op plaatsen waar deze magische gebruiken plaats vinden bij een kruis- of heiligenbeeld, wordt het spijkeroffer vooral gebracht op vrijdagen en Goede Vrijdag. Magie gaat hier dus samen met een groot vertrouwen en geloof in Christus. Men ziet dat het in verband met historie en interessante volksgebruiken alleszins de moeite waard was deze kapel voor het nageslacht te bewaren.

W.J.Vos.